

DANVA notat

Skanderborg, den 9. april 2014

Vedr.: Evaluering af vandsektorloven

- Kommentarer til Deloitte's rapport

Indledning

Dette notat giver en kort kommentering af væsentlige rapport-tekster. Tekster, der understøtter væsentlige DANVA budskaber fremhæves og tekster, hvor DANVA sætter spørgsmålstegn ved om påstanden er korrekt eller for løst underbygget, kommenteres kort.

Notatet fokuserer på rapportens afsnit 3 til 10 og udelader dermed en gennemgang af sammenfattende evaluering af vandsektorloven (afsnit 1), introduktion til evalueringen (afsnit 2) og bilag.

Forsyningssekretariatet er generelt i rapportgennemgangen blot nævnt som FS.

Rapport gennemgang

Rapport afsnit 3: Økonomisk regulering og effektiviseringskrav		
Side	Rapport tekst	DANVA kommentar
41	Det konstateres, at en lille del af vandselskaberne har været påvirket af skattepligten.	Ifølge lovbemærkningerne forventes det ikke, at selskaberne giver et skattemæssigt overskud på hverken kort eller mellemlangt sigt. På langt sigt er vurderingen dog, at det kan lede til et merprovenu på 0,1 mia. kr. årligt. Generelt finder DANVA, at rapporten kunne have belyst udfordringerne ved en regulering med beskatning, prisloft og hvile-i-sig-selv langt bedre.
49	Rapporten beskriver at selskabsudskillelsen i sig selv har haft en effekt i form af en nedbringelse af omkostningsniveau.	DANVA er enig. Mange effektiviseringstiltag og forbedringstiltag er et resultat af selskabsudskillelsen snarere end af den økonomiske regulering.
50	Deloitte anfører, at faldende vandforbrug KAN have en ef-	DANVA er uenig heri – det HAR en effekt. Det er mange steder dokumenteret, at vandsektoren er en meget kapitaltung sektor

Side 1 af 13

	fekt på taksterne.	<p>med anlæg, der holder op til 100 år. Det giver mange faste omkostninger. Det er endvidere flere steder dokumenteret, at taksterne ikke er omkostningsægte. Deloitte's analyse ignorerer altså en væsentlig og velkendt effekt.</p> <p>Deloitte inddrager herudover ikke, at mange variable omkostninger på spildevand er knyttet til organiske stofmængder og ikke vandmængder – se fx FS, cost drivere for renseanlæg og slambehandling. Spildevandsomkostninger er altså særligt in-sensitive for fald i debiteret vandmængde. Fald i debiteret vandmængde giver derfor alt andet lige prisstigninger.</p>
52	Figur 52, Deloitte angiver, at VSL ikke har haft den ønskede effekt for de mindste kommunaltejede vandselskaber. Deloitte kommenterer endvidere, at der er mere udtalte stordriftsfordele på spildevand.	<p>Den kraftige stigning i taksterne for de mindste selskaber ses for både vand og spildevand kort efter kommunalreformen. Effekten kommer endvidere efter en længere stabil periode. En forklaring kunne være, at kommunalreformen har igangsat en relativt stor centralisering af fx renseanlæg særligt i mindre kommuner uden en større by, da alle anlæg i udgangspunktet har været små.</p> <p>DANVA har ikke undersøgt hypotesen nærmere.</p> <p>Deloitte kommenterer ikke, at figuren for vand viser stordriftsulempen, jævnfør den logik Deloitte bruger for spildevand i samme figur.</p>
54	Figur 21.	<p>Der er en alvorlig fejl i figuren, da Deloitte kun har medtaget moms og ikke afgifter i det blå felt angivet "afgifter". Dette betyder en markant overvurdering af udgiften til vand og spildevand. Endvidere er sammenligningen ved 100 m³, hvilket stiller Danmark dårligt, da Danmark har det laveste forbrug. Årsagen til dette er, at de faste omkostninger udgør hovedparten af omkostningerne på vand og spildevand (ca. 80 %), mens taksterne primært er kubikmeter afhængige.</p> <p>Kigger man på det mere retvisende, gennemsnitlig husstandsudgift til vand og spildevand, ligger Danmark korrigeret for moms og afgifter på niveau med de øvrige lande.</p>
55	Figur 23	<p>Danmarks statistik anvender en stor fast vandmængde i indekset. Det gør – jævnfør ovenstående argumentation omkring faste omkostninger og ikke kostægte priser – at prisudviklingen for vand og især spildevand kraftigt overvurderes, da vandforbruget er faldet med en to cifret procentsats over perioden.</p>
56	Deloitte angiver, at en betydelig del af forklaringen på opbremsningen i prisudviklingen formentlig ligger i selskabsudskillelsen og følgerne deraf.	<p>DANVA er enig heri.</p> <p>Bemærk den øvrige analyse i afsnittet hviler på et forkert grundlag jævnfør fejl i figur 21 og den manglende hensyntagen til faldende vandmængder.</p>
62	Nogle selskaber vælger at gennemføre yderligere effektivise-	<p>Faktisk er der ikke blot begrænsede økonomisk incitament hertil, men selskaberne risikerer faktisk at blive straffet i prisloftet, hvis</p>

	ringer på trods af, at der kun er begrænsede økonomiske incitamenter hertil i prisloftsreguleringen.	selskabets tiltag "flytter fronten" eller hvis FS foretager korrektioner som beskrevet nedenfor (vedr. side 62). DANVA ser dette som en indikator for, at det reelt ikke er reguleringen, som sætter ambitionsniveauet for selskabernes effektiviseringstiltag.
62	De realiserede effektiviseringer er markant større end summen af FS' individuelle effektiviseringskrav.	DANVA er enig i denne analyse, men savner at Deloitte går mere ind i forklaringen af hvorfor vandselskaberne effektiviserer mere end regulator kræver i en regulering, hvor selskaberne bliver straffet for effektivisering, hvis de flytter fronten (jf. også bemærkninger til ovenstående punkt). Desuden har regulator af flere omgange justeret prisloftet for selskaber med "luft" i prisloftet. Vil man beskytte sit prisloft, skal man altså bruge prisloftet fuldt ud. Selskaberne har altså effektiviseret mere end krævet på trods af incitamenterne til anden opførsel i prisloftet. Sammenhængen mellem krav i prisloftet og størrelsen på effektiviseringer i de faktiske driftsomkostninger er påfaldende ringe.
67	Hvis selskaberne i højere grad kunne disponere over deres ekstraordinære effektiviseringsgevinster, for eksempel til teknologi, dækning af tidligere års underskud eller udsving i driften, ville dette sikre et større incitament til yderligere effektiviseringer	DANVA er enig
67 f	Vurdering af styrker og svagheder i prisloftreguleringen.	<p>Der mangler beskrivelse af de negative incitamenter i reguleringen.</p> <p>DANVA fraråder regulering på totalomkostninger og anbefaler i stedet brancheinitiativer, fx asset management, benchmarking, temadage m.m. Regulering af investeringer passer dårligt sammen med, at vandsektoren står overfor betydelige investeringer i klimatilpasning, indhentelse af efterslæb og sammenlægning af renseanlæg – mange steder med lokalt tilpassede løsninger, der ikke passer ind i generelle mekaniske modeller. Man kan så vælge "den engelske model" med detaljerede investeringsplaner, men det giver risiko for en meget bureaukratisk og omfattende regulering. DANVA er desuden bekymret for "underinvestering", hvis investeringer bliver reguleret, særligt hvis man vælger en simpel model. Problemet med "underinvestering" er, at der kan gå lang tid inden man mærker konsekvenserne.</p> <p>Reguleringen bør ikke forhindre, at selskaberne selv har mulighed for at tage beslutning om investeringer og drift med afsæt i total-</p>

		økonomi.
69	Reguleringen i den nuværende udformning betyder derfor, at selskaber forskelsbehandles, alt efter hvornår de har fået pålagt deres miljø- og servicemål	DANVA er enig.
71	Der bør ses på muligheden af at udarbejde flerårige prislofter	DANVA er enig
71	Deloitte anbefaler et nyt grundlag for vandselskabernes drifts-omkostninger.	DANVA gør opmærksom på, at de mange usikkerheder omkring grundlaget giver incitament til ikke at effektivisere for hurtigt.

Rapport afsnit 4: Statens tilsyn		
Side	Rapport tekst	DANVA kommentar
84	Det er Deloitte's vurdering, at det bør overvejes, hvordan omfanget af indberetninger og erklæringer kan nedbringes	DANVA er helt enig i, at der er behov for at gøre reguleringen mindre administrativ tung og bureaukratisk
87	Det er Deloitte's vurdering, at problemet ikke forsvinder, selvom FS får tilført tilstrækkelige ressourcer til at behandle alle klagesagerne. Omfanget af klagesager udgør et ressourcespild, der virker mod reguleringens hensigt om at effektivisere vandsektoren. Det er således centralt at få nedbragt omfanget af klagesager ved enten at ændre klageadgangen eller ændre reglerne og gøre administrationen mere gennemsigtig uden at ændre effektiviseringsmålsætningen, så færre vandselskaber finder anledning til at klage.	<p>DANVA mener, at det vil være et retssikkerhedsmæssigt problem at ændre klageadgangen. Som også FS har givet udtryk for (jf. rapporten s. 83) har en del af klagesagerne været identiske klager over principielle spørgsmål, hvor rækkevidden af lovgivningen har skullet afprøves. Klagesagerne er således en udmøntning af den rolle som FS har påtaget sig/ FS' fortolkning af lovgivningen og 2 gange har FS fået at vide, at det skal lave sine afgørelser om - de var altså ikke i overensstemmelse med reglerne. Men også de tilfælde hvor selskaberne har tabt, har haft stor betydning. I 2011 tabte selskaberne en sag om forståelsen af miljø- og servicemål – denne sag førte til en ændring af reglerne om miljø- og servicemål.</p> <p>I forhold til ændringen i antallet af klagesager, så er de ikke udtryk for en ændring i retning af konsensus – men for ændring i processen omkring indsendelse (DANVA har ført de principielle sager på vegne af branchen). På samme måde er det ikke udtryk for konsensus, at der ikke er rejst klagesager for 4. gang – men nærmere udtryk for, at den nuværende klageadgang har vist sig utilstrækkelig. Klageadgang er vurderet utilstrækkelig fordi nævnet i sin seneste afgørelse ikke har taget udgangspunkt i lovbetragtningerne og fordi konsekvenserne af en vundet afgørelse er en ny afgørelse med samme retning fra FS.</p>

89	<p>Konsekvensen er at omkostninger til miljø- og servicemål, der er etableret før 2003 indgår i den almindelige drift og dermed er underlagt generelle og individuelle effektiviseringskrav. Vandselskaber, der har etableret samme miljø- og servicemål efter 2005, kan derimod få godkendt dem som miljø- og servicemål, hvorefter omkostningerne indgår som 1:1-omkostninger og dermed ikke er underlagt hverken generelle eller individuelle effektiviseringskrav. Denne forskelsbehandling er efter Deloitte's vurdering hverken hensigtsmæssig eller fair, da vandselskaber der har været på forkant med opfyldelsen af miljø- og servicekrav straffes og vandselskaber behandles uens.</p>	<p>DANVA er enig i Deloitte's vurdering.</p>
89//90	<p>Det bør overvejes om sagsbehandlingen af miljø- og servicemål kan tilrettelægges på en sådan måde, at der fra start sikres inddragelse af de rette kompetencer i forbindelse med sagsbehandlingen (89)</p> <p>For at sikre en mere fleksibel proces omkring godkendelse af miljø- og servicemål er det derfor værd at overveje en løbende godkendelsesproces med eksempelvis halvårlig sagsbehandling (90)</p>	<p>DANVA er enig i, at der er behov for sikring af de rette kompetencer i forbindelse med sagsbehandling og en mere fleksibel godkendelsesproces.</p>
93	<p>FS har en omfattende opgaveportefølje, der vurderes ikke at være matchet med ressourcerne.</p>	<p>DANVA er uenig. Manglende match mellem FS opgaveportefølje og ressourcer i FS skyldes efter DANVA's opfattelse FS' fortolkning af egen opgave. 3 konkrete eksempler herpå er:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ressourceforbruget havde været et andet såfremt FS koncentrerede sig om og kun udmeldte individuelle effektiviseringskrav til de selskaber, hvor der var dokumenteret særligt

		<p>store effektiviseringsbehov – jf. lovbemærkningerne.</p> <ul style="list-style-type: none"> - FS har fået metodefrihed i forhold til at foretage benchmarking, men den af FS valgte metode kræver betydelige ressourcer jf. også Deloitte s. 84. - I dag foretager FS en vurdering af, om der er tale om miljø- og servicemål – lovbemærkningerne lagde op til, at FS ikke skulle vurdere rimeligheden i det fastsatte mål. Alligevel er der eksempler på forhold som af FS er afvist som miljø- og servicemål, hvor disse efterfølgende gennem klagesager er blevet anerkendt (beredskab og terrorsikring, samt forbedret spildevandsrensning). <p>Manglende match mellem opgaver og ressourcer skyldes også, at FS har udsendt prislofter op til 3 gange for det samme selskab – fordi FS ikke i de første afgørelser har holdt sig indenfor sin kompetence (i forbindelse med hvert nyt prisloft er der brugt ressourcer fx til at opfinde den uhjemlede luftkorrektio n og korrektio n af benchmarkingmodellen). Desuden er det DANVAs indtryk, at FS har været dybt involveret i beskrivelsen af flere bekendtgørelses indhold. Så heller ikke i denne forbindelse har FS været uden indflydelse i forhold til opgavernes omfang.</p> <p>Private investorer vil have fokus på profit. Privatiseringstiltag vil derfor kræve en endnu mere detaljeret regulering for at undgå et snævert fokus på kortsigtet profit. Dette trækker i den gale retning, da Deloitte konkluderer, at den nuværende regulering allerede er tung og restriktiv.</p>
--	--	--

Rapport afsnit 5: Strukturudvikling og konsolidering		
Side	Rapport tekst	DANVA kommentar
113	Mulighed for forenkling af den økonomiske regulering, idet færre selskaber skal reguleres	Deloitte henviser bl.a. til England, men den engelske regulering er meget omfattende. De store enheder er blevet udsat for en strammere regulering fremfor en enklere. Den engelske regulator er således væsentlig større end man oprindeligt forestillede sig ved privatiseringen.
114 f	Analyserne peger imod stor-driftsfordele inden for såvel vand som spildevand.	Deloitte s analyser virker meget usikre.
115	Resultaterne viser en væsentlig sammenhæng mellem selskabernes størrelse og driftsomkostningerne pr. m3 vand.	DANVA mener resultatet er meget usikkert. I bilag L, figur 87 fremgår en p-værdi på 0,08. DANVA går ud fra teksten refererer til denne figur og Deloitte dermed omtaler en ud fra normale kriterier en insignifikant regression som en "væsentlig sammenhæng". Det bemærkes også, at R2 er 0,04 – størrelse

		forklarer altså kun 4 % af variationen i omkostninger.
116	Figur 36	DANVA mener analysen er meget usikker og at den ikke er grundig nok til at danne grundlag for effektiviseringskrav til branchen. Ifht. driftsomkostninger se ovenfor. Angående totalomkostninger bruger Deloitte en korrektion udviklet til driftsomkostninger. Omkostninger til drift og investeringer afviger betydeligt. Eksempelvis fylder omkostninger til ledninger rigtig meget på investeringer og noget mindre på driftssiden. Yderligere er ledninger på drift 20 gange dyrere i indre city/city-zone i forhold til land/byzone i FS benchmarking. På investeringer er faktoren i POLKA sat til ca. 1-2. Da zoneplacering formentlig er korreleret med størrelse kan sådanne forhold betyde en del. DANVA vurderer korrektionen som meget grovkornet og det er svært at vurdere anvendeligheden af resultaterne.
118	Figur 38	DANVA mener analysen er meget usikker og ikke er grundig nok til at danne grundlag for effektiviseringskrav til branchen. Det fremgår ikke, om Deloitte har undersøgt for outliers, da især 3 observationer stikker af og potentielt kan gøre, at der findes en sammenhæng. DANVA ser gerne tallene udleveret, så det kan undersøges nærmere. Problemerne beskrevet ovenfor omkring korrektion af totalomkostninger gælder også for vand.
123 f	Der er talrige barrierer for konsolidering i vandsektoren, som bør fjernes.	DANVA er enig. Det er vigtigt, at barriererne for konsolidering fjernes. Bemærk at det ikke i sig selv var et mål med Vandreformen, at der skulle ske konsolidering via fusioner. Fokus i rapporten skyldes formentlig kommissoriet formuleret til Deloitte.
125	Forslag om at kommunerne forpligtiges til at afdække muligheder og potentialer ved fusioner.	Det bør være en lokal beslutning, om der skal ske konsolidering via fusioner og det er vigtigt, at der er lokalt ejerskab til analyserne, så man ikke får lavet analyser, der ikke bliver brugt. Mange vandselskaber laver allerede analyser af mulighederne ved konsolidering/samarbejde. DANVA fik udarbejdet en større analyse i 2012, ligesom DANVAs benchmarking tilbyder værktøjer til analyse af potentialet i konsolidering blandt alle vandselskaber under Vandsektorloven. DANVAs holdning er, at det skal være et lokalt valg, at vurdere konsolideringsmuligheder med afsæt i fagligt forsvarlige økonomiske modeller.
125	Effektiviseringer som følge af skalaøkonomi i anlægsinvesteringer vil skulle realiseres over en længere tidshorisont i pas-	DANVA er enig. Det er meget vigtigt at stordriftsfordele i anlægsinvesteringer ikke forceres unødvendigt, men optimeres ift. øvrige planer. DANVA har set konkrete beregninger på væsentlige centralise-

	<p>sende takt med den løbende re-investering i vandselskabernes kapitalapparat.</p>	<p>ringsplaner med tilbagebetalingstider på 30-50 år. Der er altså tale om meget langsigtede investeringer – og grundet rammebetingelser er det ikke altid økonomisk forsvarligt at forfølge dem, fx hvis man frygter teknologispring de næste 50 år på områder som lokal rensning af spildevand, hensyn til vandføring i vandløb m.m.</p> <p>De potentialer Deloitte meget usikkert beregner, kræver dels nærmere analyse for om de er der og dels stor tålmodighed i forhold til realiseringen af besparelser.</p>
--	---	--

Rapport afsnit 6: Gennemsigtig og klar opgavefordeling		
Side	Rapport tekst	DANVA kommentar
146	<p>Rapporten konkluderer, at det ikke er hensigtsmæssigt, hvis der bliver ændret på ansvarsfordelingen mellem kommuner og vandselskaber i forhold til udledningstilladelser.</p>	<p>DANVA er enig i at udledningstilladelser er en myndighedsopgave og derfor skal varetages af myndigheden.</p> <p>Derimod vil det være relevant at se på rollefordelingen ift. tilslutningstilladelser. DANVA foreslår, at leveringsvilkår til spildevandsforsyningernes spildevandssystem håndteres vha. et regulativ/leveringsvilkår på spildevandsområdet tilsvarende som det ses på vandforsyningsområdet.</p>
137	<p>Det er vandselskabernes vurdering at forpligtelsen til at varetage ikke direkte vand- og spildevandsrelaterede aktiviteterne via ejerstrategierne er særdeles uhensigtsmæssig, idet vandselskaberne herved fra politisk side kan blive pålagt at afholde omkostninger, der i visse tilfælde ikke med rette kan indregnes i taksterne</p>	<p>Enig. Ejerstrategier må ikke bruges som et myndighedsredskab. Fx er det ikke hensigtsmæssigt at krav om henstand pålægges via ejerstrategier. DANVA er derfor enig i rapportens vurdering af, at en vedtægtsbestemmelse, der pålægger et vandselskab at give udvalgte forbrugergrupper henstand med betalingen af tilslutningsafgifter, vil betyde direkte indflydelse på vandselskabets indtægtsgrundlag og dermed likviditet. Dette vurderes ikke at være i overensstemmelse med formålet med selskabsudskillelsen.</p>
149	<p>Vandselskaberne oplever i en vis udstrækning, at kommunernes arbejde omkring både spildevands- og vandforsyningsplaner udgør en indgriben i vandselskabernes muligheder for at foretage hensigtsmæssige drifts- og planlægningsmæssige dispositioner</p>	<p>Enig. Mindre detailstyring i spildevandsplaner - krav til indhold skal tilpasses. DANVA mener, at spildevandsplanen skal fastsætte den overordnede rammestyring for vandselskaberne. Spildevandsplan skal have samme retsvirkning for vandselskab og kommune.</p>
149	<p>Både vandselskaber og kommuner vurderer, at den kommunale legalitetskontrol af de kommunalt ejede vandselska-</p>	<p>Enig. Takstgodkendelse kun hos én instans</p>

	bers takster og eventuelt betalingsvedtægter/vandforsyningsregulativer er overflødig.	
150	Deloitte konkluderer at de gennemførte undersøgelser entydigt viser, at opgave- og ansvarsfordelingen på klimatilpasningsområdet ikke opleves som værende hensigtsmæssig	Enig i at rollefordelingen skal ændres. Men emnet er ikke tilstrækkeligt belyst i rapporten. Ikke medtaget som tema. Vandselskaberne skal kunne eje, udføre og drive klimaløsninger, der indtænker hele vandkredsløbet, der hvor det giver mening.
150	Deloitte vurderer, at der bør ses på mulighederne for, at det nuværende regelgrundlag vedrørende finansiering af klimatilpasningstiltag justeres, så vandselskaberne får mulighed for at foretage fuld finansiering af regnrelaterede klimatilpasningsprojekter	Uenig i at fuld finansiering er løsningen på den u hensigtsmæssige rollefordeling ved klimaprojekterne. Der skal være fokus på og klar hjemmel til at gennemføre de samfundsøkonomisk og miljømæssigt bedste projekter. Når investeringen er den samfundsøkonomisk optimale, bør medfinansieringsreglernes krav til projektejerskab ikke være en hindring. Projektdeltagerne bør kunne pege på den bedste projektleder og fordele omkostningerne hensigtsmæssigt og når driftssamarbejdet er det optimale, bør parterne kunne aftale, hvem der er bedst til at løfte driftsansvaret og fastlægge den tilsvarende fordeling af omkostningerne.

Rapport afsnit 7: Forbrugerforhold		
Side	Rapport tekst	DANVA kommentar
152 f	Læseren kan få det indtryk, at den politiske aftale og det lovgivningsmæssige arbejde er lavet med et klart mål om lavere priser, herunder at dette var det primære formål med forbrugerinddragelsen	<p>Bemærk at det ikke er noget entydigt mål med Vandreformen, at der skal ske en reduktion i de forbrugeroplevede priser. Dette fremgår af formuleringer såvel i den politiske aftale fra 2007 som lovbemærkninger i L 150/2009.</p> <ul style="list-style-type: none"> Den politiske aftale havde til formål at udnytte det effektiviseringspotentiale som vandsektoren rummede til gavn for forbrugerne og miljøet. Ligesom den nævnte, at der var behov for økonomiske midler til at imødegå investeringer og fornyelsesbehov. <p>Egne effektiviseringer kan derfor i tråd hermed lovligt anvendes til forskellige formål, hvoraf takstreduktion kun er et blandt flere mål. Herunder kan nævnes miljøforbedringer, investeringer og konsolidering.</p>
162	Deloitte vurderer, at der ikke er behov for en væsentlig optræning af aktiv kommunikation til forbrugerne. Men at det er tilstrækkeligt, at procesbenchmarkingen gennemføres på sel-	DANVA er enig

	skabernes og branchens initiativ og at resultaterne klart formidles på selskabernes hjemmeside.	
163	Deloitte vurderer, at oprettelse og inddragelse af forbrugerpaneler samt opfølgning på vandselskabernes pligt til at offentliggøre benchmarkingresultater vil have større positiv effekt end de eksisterende regler.	DANVA er enig i den rejste kritik af de eksisterende regler om forbrugerrepræsentation og peger på en kombination af forbrugerpaneler og et nationalt vandklagenævn.

Rapport afsnit 8: Miljø-, sundheds- og forsyningsforhold		
Side	Rapport tekst	DANVA kommentar
165	Rapporten fastslår, at vandselskaberne ikke har et økonomisk incitament til at igangsætte nye tiltag rettet mod forbedring af miljø og service udover de i lovgivningen fastsatte krav, da vandselskaberne ikke måles på miljø- og serviceindsatsen	DANVA er meget enig og det er et stort problem ved den nuværende regulering.
166	Samlet set er der ikke tegn på betydelige ændringer i miljø- og sundhedsindsatsen for vandforsyningsselskaberne fra 2008 til 2011	Det fremgår af afsnittet at konklusionen i forhold til miljøindsatsen er baseret på udviklingen for 13 vandselskaber og 2 aktiviteter. DANVA finder ikke at dette er et tilstrækkeligt grundlag for en sådan konklusion. Vandselskabernes vurdering i punkt 8.2.1 og s 170 sidste afsnit bør derfor tillægges vægt.
168	Deloitte vurderer, at det er nødvendigt at overveje om prisloftsreguleringen bør medtage benchmarkingelementer, der kompenserer vandselskaberne for deres præstationer eller byrder i relation til miljø og service eller om det fortsat bør håndteres som godkendelse af særlige miljø- og servicemål efter ansøgning	DANVA er enig i, at der er behov for benchmarking på miljø og service, men ikke som erstatning for miljø- og servicemål.
168/169	Deloitte konkluderer, at data viser, at reinvesteringsniveauet og forsyningssikkerhed generelt	DANVA finder ikke, at der er tilstrækkeligt grundlag for at konkludere dette på baggrund af de beskrevne data (tabel 33 og 34). I det tabellerne sammenholder perioden fra 2007 til 2011,

	er steget efter vedtagelsen af vandsektorloven.	altså det første år med prislofter.
170	Der bør ses på muligheden for, at vandselskaberne efter en nærmere vurdering kan få godkendt miljø- og servicemål fra før 2003-2005 som miljø- og servicemål i prislofterne og reducere driftsomkostningerne tilsvarende	Enig
170	Der bør ses nærmere på at skabe mulighed for efterregulering af omkostninger til miljø- og servicemål, så vandselskaberne efterfølgende kan få godkendt tillæg til uforudsete miljø- og servicemål. I så fald vil vandselskaberne bedre kunne reagere på muligheder for miljø- og servicetiltag og uforudsete omkostninger. Det bør i den sammenhæng også overvejes, om der kan indføres mulighed for, at vandselskaberne kan få godkendt planlægningsomkostninger til ikke-godkendte miljø- og servicemål	Enig
171	Deloitte vurderer, at data tyder på, at den gældende økonomiske regulering begrænser incitamenterne for vandselskaberne til at efterspørge nye uopprøvede miljøteknologier og -løsninger	DANVA er enig i dette.
(277)	Deloitte er blevet bedt om at vurdere, om reguleringen understøtter, at krav til miljø, sundhed og forsyningsikkerhed fastholdes.	Bemærk dog at der i den politiske aftale fra 2007 (afsnittene om dels teknologiudvikling dels miljø- og energiledelse), som ligger til grund for reguleringen er givet signaler, som DANVA læser, som om der skal ske forbedring på disse punkter.

Rapport afsnit 9: Erhvervspotentiale og teknologiudvikling		
Side	Rapport tekst	DANVA kommentar
190	Udlicitering anvises som redskab til udvikling af leverandør og rådgiversiden.	Bemærk at Vandreformen ikke har dette som mål. Desuden kan bemærkes at udlicitering allerede anvendes af vand- og spildevandsforsyningsselskaber i stort omfang.
198	De internationale erfaringer indikerer, at både de strukturelle og reguleringsmæssige karakteristika har betydning for vandselskabernes engagement i teknologiudvikling og erhvervsfremme.	DANVA finder, at der i rapportens konklusioner mangler den pointe, at de mest aktive forsyninger i relation til teknologiudvikling og eksportfremme er de hollandske forsyninger. Disse er bl.a. karakteriseret ved, at de er offentligt ejet. Ejerskab har således ikke nogen betydning for pionerånden på disse punkter.
198 m.fl	Berlin Wasser fremhæves af Deloitte flere steder som et godt eksempel på en vellykket involvering af kommercielle aktører.	Men det kommunale tilbagekøb af Berlin Wasser er overhovedet ikke belyst.
203	Det er Deloitte's vurdering, at vandsektorloven og den tilhørende regulering indeholder en række barrierer for erhvervsudvikling og vækst i teknologiudvikling	Enig. Skab incitament fremfor barrierer for vandselskabernes engagement i teknologiudvikling og innovation. Bl.a. regler for tilknyttet aktivitet er en barriere for vandselskabernes adgang til at deltage i teknologiudvikling og erhvervsfremmende aktiviteter. Fjern eller forøg omsætningsgrænse og udvid aktiviteter der kan rummes indenfor TA
203	Deloitte konkluderer, at VTU har udfyldt en væsentlig rolle som finansieringskilde til udviklingsprojekter og har bidraget til at facilitere netværk indenfor vandteknologisektoren, mellem vandselskaber, leverandører, rådgivere og forskningsinstitutioner	Enig. Vedr. vurdering at VTU's årlige budget på 20 mio. kr. til udviklingsprojekter ikke til fulde dækker behovet for ekstern finansiering i vandteknologisektoren, hvis der ønskes et særligt fokus på markedsmodnings- og eksportfasen af udviklingsprocessen er DANVA enig, men påpeger at dette ikke er en del af VTU's støtteområde. Hvad angår markedsmodning og involvering i eksportfasen er dette ikke vandselskabernes rolle. Vandselskaberne understøtter og bidrager til andre leverandørers eksportaktiviteter, fx. ved afprøvning af teknologier.

Rapport afsnit 10: Overvejelser om alternativ fremtidig regulering		
Side	Rapport tekst	DANVA kommentar
213	Det fremhæves, at Holland og Tyskland har velfungerende benchmarkingsystemer.	DANVA vurderer DANVA Benchmarking som fuldt på højde med de tyske og hollandske pendants, som der i øvrigt samarbejdes med (primært Holland). I Danmark er der generelt væsentlig højere åbenhed om data, hvilket øger værdien af det danske system relativt til de andre.
217	De engelske priser er væsentligt lavere end i Danmark.	Ikke rigtigt, hvis man korrigerer for fejl i figur 21 – jf. tidligere beskrivelse. Forskellen skyldes langt overvejende afgifter og til dels forskelligt husstandsforbrug.
218	Forslag om et differentieret og dialogbaseret tilsyn	DANVA mener FS' allerede med den første version af vandsektorloven burde have indført et differentieret tilsyn, hvor kun selskaber med særligt store effektiviseringsbehov fik effektiviseringskrav – jf. lovbemærkningerne. Dette har FS ikke indført med klare konsekvenser for kvalitet i tilsynet, klagesager, bureaukrati for selskaber, der frivilligt effektiviserer. Hvis man indfører et differentieret tilsyn, er det meget væsentligt denne gang, at få sat klare grænser for FS' rammer, så tilsynet også reelt bliver differentieret. Når det er sagt, støtter DANVA idéen om et differentieret og dialogbaseret tilsyn, men det kræver den rette implementering, samt forbedret dialog med branchen. DANVA læser forslaget om et differentieret og dialogbaseret tilsyn, som værende forbundet med en fremtidig økonomisk regulering baseret på et prisloft. Bemærk at DANVA ikke ønsker en fortsættelse af prisloftreguleringen.
221	Forslag til at overveje tvang i forhold til udliciteringsgraden og OPP/OPS samarbejde	Det skal klart være en lokal beslutning, om der skal ske udlicitering eller iværksættes særlige samarbejder med kommercielle aktører.
221	Ejerskab i forhold til vandselskaber.	DANVA finder ikke, at der i rapporten er arbejdet seriøst med pro/contra betragtninger i relation til ejerskab. Der synes, at være en tendens til alene at fremhæve fordele ved privatisering.